

Haasteita ja mahdollisuuksia pohjoismaisessa lainvalmisteluyhteistyössä

Pohjoismaisen hallinnollisen liiton Suomen osasto
Lounaskokous ja seminaari 7.11.2024
Lainsäädäntöneuvos Heidi Kaila

Sisältö

- Lainvalmisteluyhteistyön puitteita
- Pohjoismaiden ministerineuvosto
- Tiivimpi yhteistyö EU- ja ETA-asioissa
- Tulevaisuudennäkymiä
- Lopuksi

Lainvalmisteluyhteistyön puitteita

- ▶ Yhteinen pohja (arvot, yhteiskuntarakenteet, oikeuskulttuuri jne.)
- ▶ Kahden- ja monenväliset suhteet
- ▶ Pohjoismaiset yhteistyöelimet
- ▶ EU- ja ETA-jäsenyydet
- ▶ Nato-jäsenyydet
- ▶ Myönteinen kansalaismielipide
- ▶ Kansainvälinen kiinnostus pohjoismaista mallia kohtaan

Lainvalmisteluyhteistyön puitteita

Pohjoismainen lainvalmisteluyhteistyö elää ajassa

- ▶ Uudet haasteet
- ▶ Uudet painopisteet
- ▶ Uudet muodot

Pohjoismaiden ministerineuvosto; oikeussektorin yhteistyöohjelma 2025–2030

Strategiset painopisteet

- ▶ Pohjoismaisen lainsäädännön yhdenmukaisuus
- ▶ Hyvin vahvat toimivat oikeusvaltiot ja demokratia Pohjoismaissa (oikeusvarmuus)
- ▶ Rikollisuuden ennaltaehkäisy ja torjunta

Pohjoismaiden ministerineuvosto; Suomen puheenjohtajakauden prioriteetit oikeussektorilla (1/2)

- ▶ Luottamus oikeusvaltion toimivuuteen, demokratiaan ja tasa-arvoon on olennainen osa pohjoismaisen yhteiskunnan perustaa, jota on tärkeä vahvistaa ja vaalia.
- ▶ Suomen puheenjohtajuuskauden keskiössä ovat erityisesti tiivis yhteistyö sekä tiedon- ja kokemustenvaihto **nuoriso- ja jengirikollisuuden** torjunnassa ja ehkäisyssä sekä rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Rikollisen toiminnan ja sitä edistävien ilmiöiden tunnistamista jatketaan ja käydään keskustelua **vankeinhoitoalan yhteistyön** kehittämistä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto; Suomen puheenjohtajakauden prioriteetit oikeussektorilla (2/2)

- ▶ Suomi haluaa myös edistää **demokratian kriisinkestävyyttä**. Eri ikäisten mahdollisuus toimia ja osallistua on yhteiskunnan moniäänisyyden ja demokratiakehityksen kannalta välttämätöntä. **Korruptiontorjunta** vahvistaa niin oikeusvaltion rakenteita, laajaa luottamusta ja vakaita talouksia Pohjolassa kuin heikentää järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä. Tämän vuoksi Suomi edistää puheenjohtajuuskaudella korruptiontorjunnan keinojen tunnistamista ja hyvien käytäntöjen jakamista Pohjoismaiden välillä.

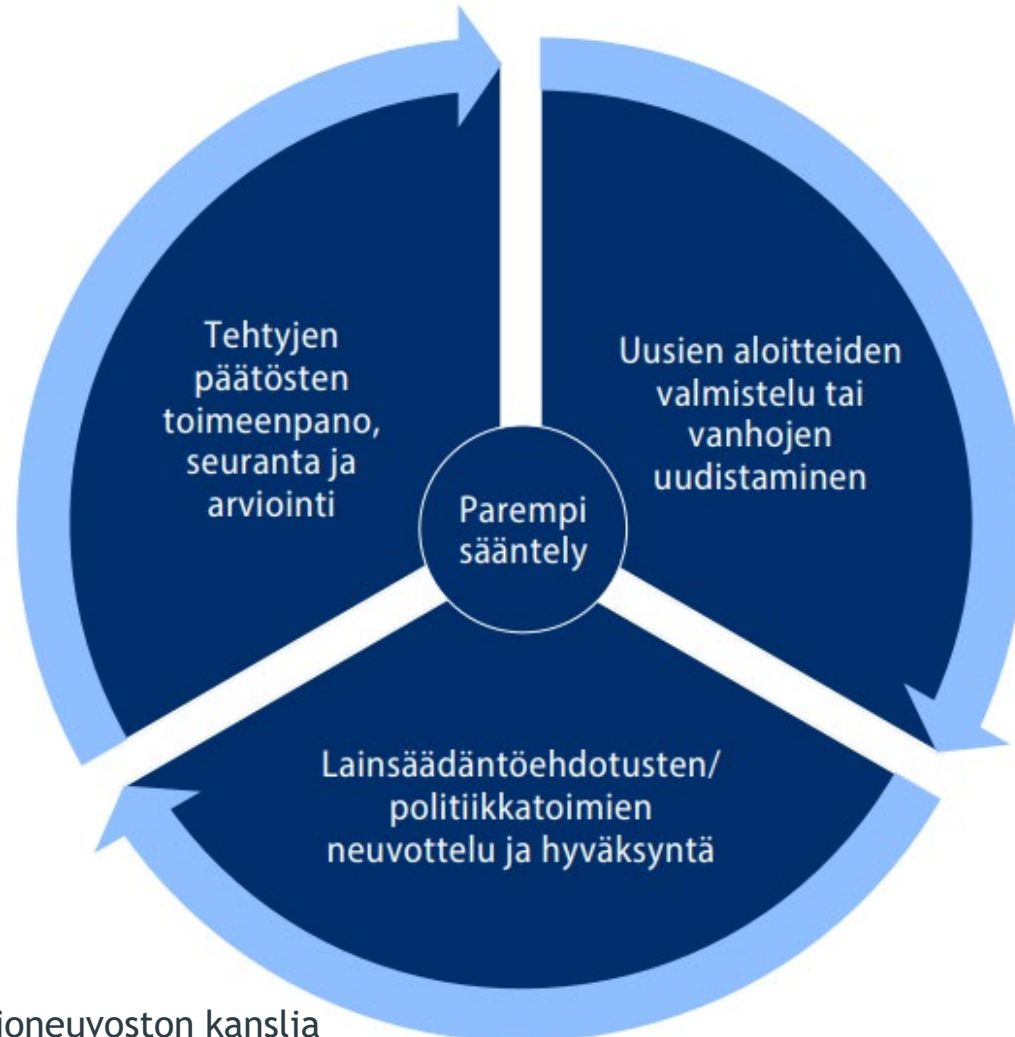
Tiiviimpi yhteistyö EU- ja ETA-asioissa

Olennaista tehdä yhteistyötä EU- ja ETA-säädösten koko elinkaaren aikana.

- **Ennakkovaikuttaminen**
- Yhteistyö valmisteluvaiheessa (mm. EU:n komission elimet)
- Yhteistyö neuvotteluvaiheessa EU:n neuvostossa (Islannilla ja Norjalla heikompi asema). Vaikuttaminen Euroopan parlamenttiin tärkeää (Islannilla ja Norjalla heikompi asema).
- Yhteistyö EU- ja ETA-säädösten täytäntöönpanemisessa (mm. kansallisen liikkumavaran käyttäminen) ja soveltamisessa
- Yhteistyö sääntelyn seurannassa ja jälkiarvioinnissa

Tiiviimpi yhteistyö EU- ja ETA-asioissa; paremman sääntelyn tukeminen

Tärkeää vaikuttaa EU- ja ETA-sääntelyn laatuun ja toimivuuteen

- **Näyttöön perustuva ja läpinäkyvä sääntely**
- **Osallistaminen**
- **Keskittyminen aloihin, joilla EU:n toimilla on eniten merkitystä**

Tulevaisuudennäkymiä; suunnitelmallisuuden vahvistaminen

- ▶ Samanlaisia ajankohtaisia haasteita eurooppalaisella, pohjoismaisella ja kansallisella tasolla (ja globaalisti)
- ▶ Ohjelmointiin ja hankesuunnitteluun panostetaan eri tasoilla
  - ▶ Pohjoismaiden ministerineuvoston suunnitelmat (yhteistyöohjelmat, aikatauluun sidotut tavoitteet)
  - ▶ EU:n toimielinten ohjelmointi- ja suunnittelutyö
  - ▶ Kansallinen lainsäädäntösuunnittelu
- ▶ Erilaisten suunnittelusykylien ja -prosessien välisiä synergioita voisi pyrkiä vahvistamaan.

Tulevaisuudennäkymiä; tulevaisuustyö ja ennakointi

Strategisessa ennakoinnissa ei ole kyse tulevaisuuden ennustamisesta vaan mahdollisten tulevaisuudennäkymien ja niihin liittyvien mahdollisuuksien ja haasteiden tarkastelusta. Se auttaa päättäjiä toimimaan nykyhetkessä siten, että tulevaisuus muovautuu haluttuun suuntaan.

Euroopan komissio

Ennakointi ja tulevaisuustieto ovat välttämätön osa strategisen päätöksenteon tietoperustaisuutta. Ennakointiin perustuvassa päätöksenteossa hyödynnetään tulevaisuutta koskevaa systemaattisesti kerättyä ja käsiteltyä tietoa toimintaympäristön kehityksestä.

Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko 2023

Tulevaisuudennäkymiä; tulevaisuustyö ja ennakointi

- ▶ Tulevaisuustyö pohjoismaisissa elimissä. Kahden- ja monenväliset yhteydet myös tärkeitä.
- ▶ Osallistuminen EU:n ennakointi- ja tulevaisuustyöhön. Tulevaisuustyö ja ennakointi näkyvät EU- ja ETA-lainsäädännössä.
- ▶ Yhteistyö kansainvälisissä järjestöissä (OECD, YK jne).

Tärkeää osallistaa kansalaisyhteiskunta, ml. nuoret.

Lopuksi

Pohjoismaiselle lainvalmisteluyhteistyölle on tarvetta ja kysyntää.

Yhteistyössä tulisi katsoa eteenpäin.

Yhteistyö on tärkeää myös tulevien sukupolvien näkökulmasta.

Kiitos

heidi.kaila@gov.fi